

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

(Bestemming)

P 708549

Driemaandelijks tijdschrift - 4de trimester 2009 - nr. 78
Afgiftekantoor Oostende 1

Foto D. Neyts

Doen schelpen ook aan politiek? Is die schelp links of rechts? We weet het?

Oplossing in ons gazetje achteraan

In dit nummer:

Van uitstel komt afstel • Schipper Marnix Verleene • Wij willen tetten terug • Schatten en scheepswrakken • De zee van toen • O.32 • Stop walvisvangst • Windenergie op zee • Aquatieme • In Memoriam René Vandecasteele • Gernoasbal • Ons Gazetje

INLICHTINGEN

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winst oogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgische Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309. Deze statuten werden gewijzigd en gecoördineerd op 6 december 2004 als gevolg van de nieuwe V&S-wet van 2 mei 2002. De vereniging staat wettelijk bekend met het ondernemingsnummer 0460.438.808 met zetel Aquariumgebouw, Visserskaai 8400 Oostende

De vereniging: "V.N.A.O.-V.Z.W." heeft volgens art. 3 van de statuten als doel:

1. Een beweging op gang brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende.
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en de flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur.
5. Het beschermen van het milieu op zee en in de kustgebieden en het beschermen en benutten van natuurlijk en architecturaal erfgoed in Belgische zeegebieden.
6. In samenwerking met de visserij wetenschappelijke waarnemingen doen in verband met de fauna en de flora van de zee.
7. Meewerken aan duurzame ontwikkeling van de kustgebieden met visserij.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van:

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Cultuurraad en de Milieuraad van Oostende

De VZW Visserijfeesten van Oostende

De leden ontvangen het driemaandelijks tijdschrift en genieten, mits voorlegging van de lidkaart, gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea van Oostende. Dit wordt toegestaan door het Oostendse Stadsbestuur.

U kunt lid worden door een jaarlidgeld van **7,50** euro (vanaf 2009) over te schrijven op rekening 280-0706209-86 van V.N.A.O. – V.Z.W. Visserskaai Oostende

Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Wie 12,50 euro en meer betaald, wordt vermeld in een erelijst.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende is gans het jaar geopend op alle weekends en dagelijks van 1 april tot 30 september van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gratis gids.

Aanvraag kan telefonisch op nr. 059 500876

of per e-mail: [noordzeeaquarium@oostende.be](mailto: Noordzeeaquarium@oostende.be)

Verdere info op de website: <http://users.skynet.be/noordzee.aquarium>.

Van uitstel tot afstel

Volgens een voorstel van het managementteam van de stad Oostende wordt de bouw van een nieuw aquarium aan de kant geschoven.

De geraamde uitgave van 5.950.000 euro gespreid over diverse boekjaren wordt definitief geschrapt. Het managementteam stelt dat er geen nood aan een nieuw aquarium is, want er is een Sea Life Center te Blankenberge en een Nausicaa te Boulogne.

Dus, lieve Oostendse schoolkinderen als jullie of ook toeristen en Oostendenaars een aquariuminstelling willen bezoeken moeten jullie maar naar Blankenberge of Boulogne reizen. Het managementteam heeft er nog niet bij gezegd dat jullie ook naar Brussel of Antwerpen kunnen stappen want in die twee steden zijn er ook aquariuminstellingen te bezoeken.

In de voorstellen van het managementteam wordt er geen woord gesproken over het Aquarium op de Visserskaai dat al meer dan dertig jaar bestaat (1977 gestart) en nog steeds jaarlijks een groot aantal bezoekers telt. Tijdens de bestaansperiode van dit kleine Aquarium zijn er in de loop van de jaren meer dan een miljoen betalende bezoekers er over de vloer gekomen en dat is toch niet niks.

Onze vereniging, steunpilaar voor het Aquarium op de Visserskaai, pleit al jaren(van voor SeaLife en Nausicaa bestonden) voor uitbreiding en renovatie van het aquariumgebouw om beter en adequater de fauna van de Noordzee aan het publiek te laten kennen.

We mogen blij zijn (als een kind met een dode mus) dat er gedurende de komende maanden oktober en november wat kleine noodzakelijke verbeteringswerken zullen uitgevoerd worden om in orde te zijn met bepaalde reglementen voor bezoekerscentra. Toch willen we verder streven voor de uitbreiding en verbetering van het Noordzeeaquarium op de Visserskaai en.... DAAR IS WEL NOOD AAN.

*Schipper Marnix Verleene schreef een boek van 250 bladzijden;
de titel ervan is ongewoon:*

't Is goed
't Is slecht
't Was ik.

Op de achterzijde van het boek staat volgende tekst te lezen.

U denkt een boek in handen te hebben! Toegegeven, op het eerste gezicht ziet dit voorwerp eruit als een boek. Maar is het dat ook wel?

En als het dat al zou zijn... welk boek is het dan? Misschien denkt u dat het een cursus Vlaamse visserij is, maar een schoolboek is het geenszins. Er zijn redenen om aan te nemen dat het een authentiek dagboek is dat u ongecorrigeerd(!) afgeleverd wordt, maar als dat zo is... waarom komt u dan van veel stukken niet te weten op welke dag en in welk jaar ze ooit geschreven werden? Krijgt u een verhalenbundel te lezen? Verhalen staan er zeker in, maar fictie is het geenszins. Heeft de schipper zich aan een essay gewaagd? Is dit een proeve van vissersfilosofie (een variant wellicht van de veelbeoefende keukenfilosofie)?

Is het een afrekening met de sector, een aanklacht, een vadermoord, een therapeutische oefening? Is het een schreeuw om aandacht? Is het een lang uitgevallen denkoefening?

Lapkoes is dit boek. Wie niet weet wat lapkoes is zal dit boek niet kunnen smaken.

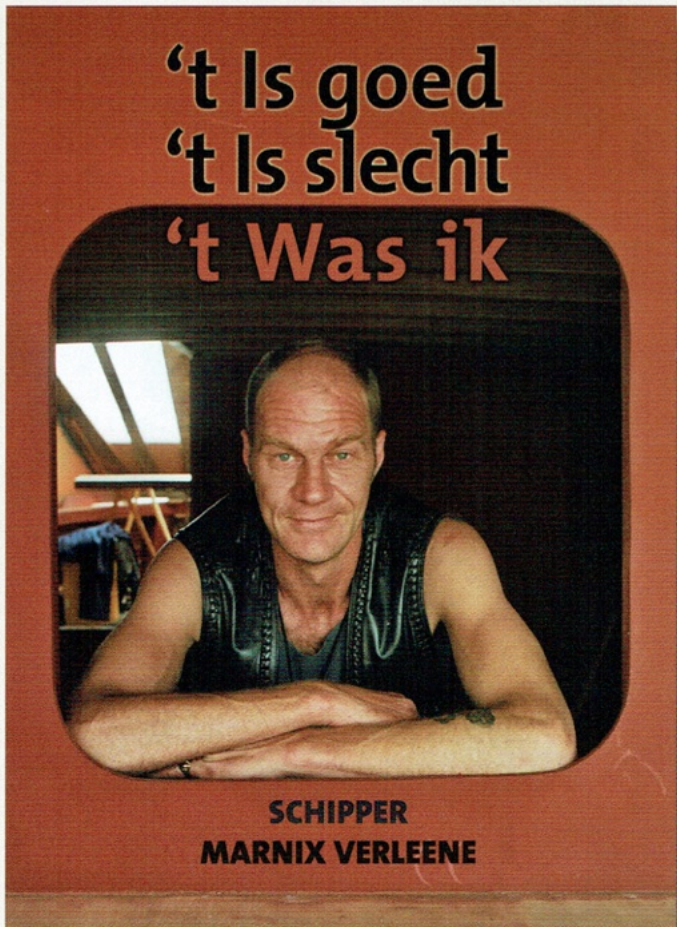
Wie dit vissersgerecht niet kent kan dit werk van schipper Marnix Verleene niet begrijpen, want het is er de geestelijke variant van. Dit boek is de pan waarin de schipper alles gemengd heeft wat in zijn geestelijke voorraadkast te vinden was. Wees dus voorzichtig bij het proeven, want u bent dit niet gewoon en het is straffe kost.

Marnix Verleene (° 1963) is al van kindsbeen terug te vinden op

vissersvaartuigen. Sinds de jaren tachtig van vorige eeuw mag hij zich schipper noemen. Hij heeft de hoogdagen van de visserij meegemaakt en is betrokken geweest van de neergang ervan. Vandaag staat hij op een kruispunt: 'Ik zeil het af', zegt hij, 'onder de vlag van de draak.'

Het boek is te verkrijgen in het Noordzeeaquarium.

Prijs 20 euro. Eveneens te verkrijgen bij de auteur Marnix Verleene Duinhoefelaan, 17 te 8450 Bredene - Tel. 059 32 57 44
GSM 0496 86 47 30

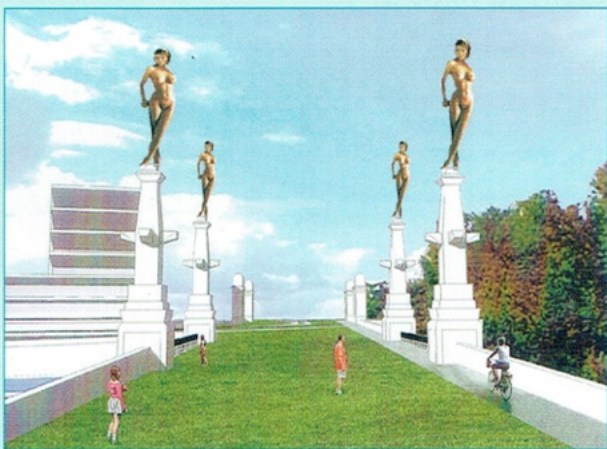
Tijdschrift
Verschijnt als het past

Nummer 63
Augustus 2009

Wij willen tetten terug!

'Bruggen hebben de mens altijd gefascineerd. Wat is Parijs zonder zijn Pont-Neuf, Venetië zonder de Rialtobrug, Londen zonder zijn TowerBridge, Oostende zonder z'n Tettenbrug?' Dit citaat uit 'Het Visserijblad' van maart

1997, werd ons bij een interview voorgelegd door de actiegroep WWTT, en meteen stond onze sterjournalist op scherp.

Alleen al om door 'n brug in één adem vernoemd te worden met wereldsteden als Parijs, Venetië en Londen, welke Oostendse schrijvelaar, hij mag dan nog aangespoeld zijn, zou geen fiere borst opzetten! En stof ruiken om een artikel te plegen. Want onze beroemde brug is om meerdere redenen merkwaardig: ze wordt genoemd naar lichaamsdelen die er niet meer te zien zijn, ze wordt sinds 2002 niet meer gebruikt en dient als autoparking. Maar er zijn toekomstplannen.

De brug werd onder impuls van Koning Leopold II gebouwd tussen 1903 en 1905. Grootse feesten bij de inhuldiging in 1905, waarvoor onze Vorst eventjes zijn onderaardse gang onder de Parijsstraat verliet, om er bij te zijn. Samen met Graaf Paul de Smet de Naeyer, toen minister van openbare werken, die zijn naam aan de brug mocht geven. De vier pijlers van het eerste bruggedeelte werden versierd met door beeldhouwer Julien Dillens gemaakte bronzen engelen, die geen soutien droegen. De spitsvondigheid van de Oostendenaars kennende, duurde het niet lang of het kunstwerk kreeg de naam "tettenbrug". Maar lang heeft men niet van het vrouwelijk schoon kunnen genieten, in WO I gingen de Duitsers met onze engelen aan de haal, om ze tot wapentuig te smelten. Ze zijn er nooit teruggeplaatst, maar in de volksmond was de naam "tettenbrug" ingeburgerd. De monokini-engelen terugplaatsen en de volkse brugbenaming behouden, dat is de doelstelling van de nieuwe actiegroep WWTT (Wij Willen Tetten Terug). In exclusiviteit hadden wij een interview met de WWTT-voorzitter, de heer Leo Dessein.

Blijkbaar goed gewapend want met een forse map documenten stapt de heer Dessein onze redactiekantoren binnen. We hoeven niet eens onze eerste vraag te stellen.

- L. DESSEIN: *Als kleine uk bewonderde ik mijn opa enorm. Hij was bruggendraaier. Vandaar mijn interesse voor oude bruggen, want het fascineerde me hoe men er vroeger in slaagde oevers met elkaar te verbinden. Zo begon ik alles wat met bruggen te maken had te verzamelen, en bracht van mijn talrijke reizen heel wat documentatie mee. Helaas geniet ik in eigen stad niet veel van bruggenplezier.*

- Genoeg om met andere brugfanaten een actiegroep te stichten, maar er is toch geen gevaar dat met onze enige kunstvolle brug iets te gebeuren staat?

- L. DESSEIN: *Opgepast, we wonen in Oostende, hé. Aan de Tetten-*

brug mag niet geraakt worden, al ware het maar als eerbetoon aan de wereldberoemde architect Alban Chambon. Er waren in onze stad heel wat realisaties van hem, zoals onze schouwburg, maar

alles werd gesloopt. De brug is het enige wat nog rest van hem. Met veel respect werd zijn werk niet behandeld, in 2001 werd de brug belachelijk gemaakt met de lente-borsten op de pijlers, het jaar daarop werd haar brugfunctie ontnomen en doet ze dienst als parkeerterrein. En dan heb ik het nog niet over haar naam, want in de jongste stedelijke publicaties wordt ze Gédéesdée-brug genaamd.

- Welke naam zegt u?

- L. DESSEIN (legt ons het recente nummer voor van de brochure "Onze Stad Vernieuwt"): *Kijk hier, in verband met het stationsproject heeft men het voortdurend over de GDSDN-brug. Het is een beetje puzzelen, maar men zal wel de Graaf de Smet de Naeyerbrug bedoelen. We zijn resoluut tegen die benaming, het is en moet de Tettenbrug blijven. Volkse benamingen zijn ook cultureel erfgoed. Wij hebben het toch over Petit-Nice en Petit-Paris, en wie noemt onze Dikke Mathille bij haar echte naam "De Zee".*

- Ja, maar "tetten" klinkt toch een beetje ordinair?
- L. DESSEIN: *Zegt gij, meneer de sterjournalist. Een tet is overal een tet, zelfs in onze hoofdstad. Het boekje van Johan Verminnen "Van Brussel naar de Wereld" niet gelezen, waar hij het heeft over de "tetten van Brussel" ? En het zijn er fameuze daar: de koepel van de Basiliek van Koekelberg en van het Justitiepaleis. Johan zingt er zelfs een liedje over: "De tet van Koekelberg".*
- Akkoord, maar die zgn. Brusselse tetten zijn er nog, die van Oostende hebben de Duitsers in 14-18 geschoept.
- L. DESSEIN: *En hier komen we bij de tweede reden van onze actie: de beelden moeten terug geplaatst worden.*
- Daar is toch geen sprake van. Ik lees hier in de Onze Stad Vernieuwt brochure: "De GDSDN brug wordt volledig gerenoveerd en het parkeren op de brug maakt plaats voor een groen tapijt".
- L. DESSEIN: *Kijk, hier een tekening van hoe de vernieuwde brug er zal uitzien, maar de beeldhouwwerken hebben wij er op gefototshopt. (Foto op pagina 1). Zó moet de Tettenbrug worden, mét madammen mét tetten.*
- Er is in het groots opgevatte stationsproject geen sprake van dat er op de brug weer beelden zullen geplaatst worden.
- L. DESSEIN *(legt een krantenknipsel voor). En wat stond er te lezen in De Zeewacht van 7 mei 2004? Men had het toen over een enorm getekend plan van de Tettenbrug dat in Brugge berustte, maar naar Oostende werd overgebracht.*
"De vondst wakkert de droom van burgemeester Vandecasteele aan om de bronzen vrouwenbeelden te reconstrueren die ooit de brug sierden" aldus het weekblad dat verder de burgemeester zelf aan het woord laat:
"We zouden de beelden graag in ere herstellen, maar voorlopig ontbreekt ons nog een goed plan van de beelden. Het heeft geen zin dat we kosten maken om beelden te laten maken die achteraf niet correct zouden blijken. Postkaarten kunnen ons wel een eind

vooruit helpen, maar daarmee weten we nog de exacte afmetingen niet. Als we de exacte plannen niet terug kunnen vinden, ben ik dan veeleer gewonnen om moderne kunst bovenop de brug te plaatsen".

- Moderne kunst, dat is toch niet haalbaar? Beschermd monumenten dienen steeds in hun oorspronkelijke staat gerenoveerd te worden.

- L. DESSEIN: *Laat me niet lachen. In Oostende gelden al die voorwaarden niet. Kijk maar naar ons Kursaal, waar bij de renovatie zo maar een glazen verdieping werd bijgebouwd. Hier veegde men duidelijk zijn broek aan de oorspronkelijke plannen van architect Stijnen. Wat de beelden betreft is het zoeken naar exacte afmetingen, zoals onze burgervader zegt, een foefje. Of het nu kleine of grote, klassieke of moderne vrouwenfiguren zijn, voor ons geldt in de eerste plaats: met de tetten bloot.*

- Dank u, meneer Desein voor dit interessante gesprek. We wensen uw actiecomité alle succes, maar vooral veel, erg veel geduld toe.

Komt uit "Dagboek van een aangespoelden". Gratis op uw computerscherm te verkrijgen mits aanvraag op e-mail:

h.moerman@scarlet.be

In 2002 werd alle verkeer over de "tettenbrug" geweerd en werd het beschermd monument gedegradeerd tot autoparking

Schatten en scheepswrakken

Boeiende onderwaterarcheologie in de Noordzee

Tomas Termote – Dirk Termote

Van militaire schepen uit de twee wereldoorlogen tot vrachtschepen en containers, van houten zeilschepen en yachten tot vliegtuigen. In de Belgische territoriale wateren bevinden zich maar liefst 277 gekende en onbekende wrakken die door storm, oorlog, brand... op de bodem van de Noordzee zijn beland.

Schatten en scheepswrakken geeft voor het eerst een systematisch overzicht van elke obstructie in onze territoriale wateren. Het is een primeur in het onderwater- en wrakkenonderzoek in België. Elk vergaan vaartuig draagt een schat van informatie met zich mee voor archeologen en wetenschappers. De exacte plaats- en dieptebepaling van de wrakken is nodig om onderzoek op de wrakken te kunnen doen, maar is daarnaast ook van het grootste belang voor de veiligheid van de scheepsvaart.

Per wrak wordt de locatie aangegeven samen met gedetailleerde technische gegevens, de historische achtergrond en de actuele toestand van het wrak. Via schetsen, zeekaarten, spectaculaire onderwaterfotografie, historische afbeeldingen van de schepen en dieptescan's wordt deze onbekende onderwaterwereld tot leven gebracht.

Maritiem archeoloog Tomas Termote is, in navolging van zijn vader Dirk, al jarenlang bezig met het in kaart brengen van de wrakken in de Noordzee. Samen ontdekten ze heel wat nieuwe wrakken. Deze publicatie is het resultaat van bijna 5000 duiken van twee generaties gedurende de laatste dertig jaar.

Is verschenen september 2009 (ook bij Davidsfonds)

Gebonden, ca. 340 pagina's.

Formaat: 22 x 29 cm.

ISBN: 978 90 5826 609 5

Prijs: 34,50 EUR

Voor verdere informatie en bestelling kunt u mailen:

tomastermote@yahoo.com of bellen 059 32 52 44

De zee van toen

Nieuw boek over de Vlaamse visserij in de zuidelijke Noordzee

Guido Rappé (2009). De Zee van Toen, een historisch-ecologische verkenning van de zuidelijke Noordzee (1930-1980), uit de mond van Vlaamse vissers. Provincie West-Vlaanderen, Brugge, 463 p.

In opdracht van de provincie West-Vlaanderen heeft ons lid Guido Rappé in de periode 2007-2008 het project De Zee van Toen kunnen uitvoeren. Van dit werk is onlangs een neerslag gepubliceerd in de vorm van een lijvig boek dat gepresenteerd werd in Oostende op 15 mei ll.

In die periode heeft de auteur, zelf afkomstig van een vissersfamilie van Heist, een aantal Vlaamse vissers geïnterviewd volgens de methode van de mondelinge geschiedenis. De zegsmannen werden gelijkmatig verspreid over de kust gezocht, van de Oostkust (Heist, Zeebrugge, Blankenberge) over de Middenkust (Oostende) tot de Westkust (Lombardsijde, Nieuwpoort, Oostduinkerke). De betrachting van het project was om te vissen in het geheugen van oud-vissers, met de bedoeling gegevens te registreren over de oude vangsten en de toestand van de zee. Deze invalshoek, van de visser in zijn milieu, is origineel, want nooit eerder toegepast in ons taalgebied. Boeken over de visserij gaan meestal over de menselijke bedrijvigheden, niet over de echte hoofdrolspelers: de vissen en de zee. In het boek worden de

vissers benaderd als de experts op zee.

De verhalen over de evolutie in de visserij en over de vangsten, passeren de revue als uittreksels uit de interviews. Respectievelijk komen een aantal commerciële vissoorten aan bod, een aantal minder frequente commerciële soorten, minder gekende vissoorten, zeezoogdieren en zeevogels en ten slotte schaal- en schelpdieren. Ook andere fauna die vaak voor overlast zorgt, wordt behandeld, kwallen bijv.. Steeds wordt getracht zo dicht mogelijk bij het dialect te blijven bij het uitschrijven, ook bij het noemen van organismen (gullen, staart, edelbut, bloars en hoar, blauwers, vijfhoeks ...). Dit geeft de interviews een filologische meerwaarde. Er zijn trouwens veel facetten aan dit project: het beweegt zich tussen geschiedenis en ecologie, tussen heden en verleden, tussen generaties, tussen wetenschap en literatuur, tussen visser en vis, tussen zee en kust. Het schetst tegelijk een historisch beeld van de ecologie van de zee en van de invloed van het zilte milieu op de visserijpraktijk.

Het project beperkte zich tot de zuidelijke Noordzee, slechts één van de vele visgronden van de Vlaamse vissers, maar wel de meest nabije. In de tijd beperkt het zich tot de periode van een halve eeuw in het midden van de vorige eeuw: 1930-1980. De bepaling van de ondergrens kwam van de verwachting dat er niet veel verder in de tijd zou kunnen achteruitgegaan worden (uiteindelijk bleek deze grens zelfs bij 1928 te liggen). De bovengrens is eerder arbitrair. Er moest een zekere afstand in de tijd zijn tot de visserij van vandaag, zodat de zegslui, bevrijd van beslommingen, vrijelijk zou-

den praten. Daarnaast was het zo ongeveer de grens tussen de grote vrijheid op zee en het opkomende visserijbeheer met dwingende maatregelen. De periode 1930-1980 mag terecht gelden als de hoogtijdagen van de Vlaamse visserij, even onderbroken door, maar met veel elan heropgestart na de Tweede Wereldoorlog.

De resultaten uit het onderzoek worden geplaatst tegen de grote achtergrond van de ecologie van de zee in de periode 1930-1980. De zee blijkt geen constante te zijn, maar erg veranderlijk. Hebben de vissers die veranderingen zien gebeuren tijdens hun loopbaan? Temperatuur en zoutgehalte kunnen variëren. De basis van de voedselketen in zee, het plankton, ondergaat zelfs de invloed van atmosferische omstandigheden: strenge winters bijv. of de sterkte van gebieden van lage en hoge druk en de winden die ermee gepaard gaan. De instroom van oceanisch water in de Noordzee vertoont soms pieken. Dan komen met het oceaانwater meer inktvissen en meer zeezoogdieren de Noordzee binnen. Klimaatwijzigingen zijn ook niet nieuw. De visserijdruk op het milieu nam ook gestaag toe, met een noodgedwongen experiment van sterk verminderde visserij tijdens de Duitse bezetting. Wonderbare visvangsten kort na de oorlog waren daarvan het resultaat. Ondertussen werden ook steeds vaker verdere visgronden opgezocht, maar dit valt buiten het ruimtelijk bestek van dit boek. Ook de grote exemplaren van de vissen, de moederdieren, werden steeds zeldzamer, terwijl grote soorten zoals vleet en zee-engel volledig van het decor verdwenen. Uit dit alles komt een beeld tevoorschijn van een veranderlijk decor waarin de vissers hun beroep uitoefenden

(en vandaag ook uitoefenen). Het boek eindigt met bespiegelingen over de visserij door de oud-vissers zelf en een hoofdstuk dat het belang van dit soort onderzoek aantoot.

Het rijk geïllustreerde boek is verkrijgbaar in het Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis (Brugge), het Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke, het museum van de Zwinstreek Sincfala (Heist) en de betere boekhandel, voor de spotprijs van 20 EUR.

(gr)

De Zee van Toen

Een historisch-ecologische verkenning van de zuidelijke Noordzee [1930-1980], uit de mond van Vlaamse vissers

Guido Rappé

Provincie
West-Vlaanderen

Kwaliteit, met alle in ons

0.32 Museumschip

foto: Eddy Eneman

De Camille-Raymond was een houten vaartuig en werd in 1935 gebouwd op de werf Crabeels te Oostende voor rekening van Schram Prosper.

Het vaartuig had een brutoton van 18,42 en 3,42 nettoton.

Het was uitgerust met een 40 pk Kromhout motor.

Gedurende de oorlog verbleef het te Brixham(U.K.)

Op 30/04/1948 werd de oude motor vervangen door een 60 pk A.B.C. motor.

In 1961 werd het eigendom van weduwe Schram, Vangheluwe Yvonne.

In 1962 kwam het vaartuig in het bezit van de zoon Schram Camiel en een 75 pk GM motor werd geplaatst.

Op 31/03/1970 werd het verkocht aan Lauwereins Arthur en het vaartuig werd omgedoopt als **Roland**.

Op 24/05/1989 werd het eigendom van B.V.B.A. Alco(Verdeyn Jaak) en de naam werd omgedoopt tot **Vicky**.

In 1990 werd het verkocht aan Lorenzo Desmit en kreeg het vaartuig de naam **Jessica**.

Het werd vervolgens verkocht aan de B.V.B.A. Juno.

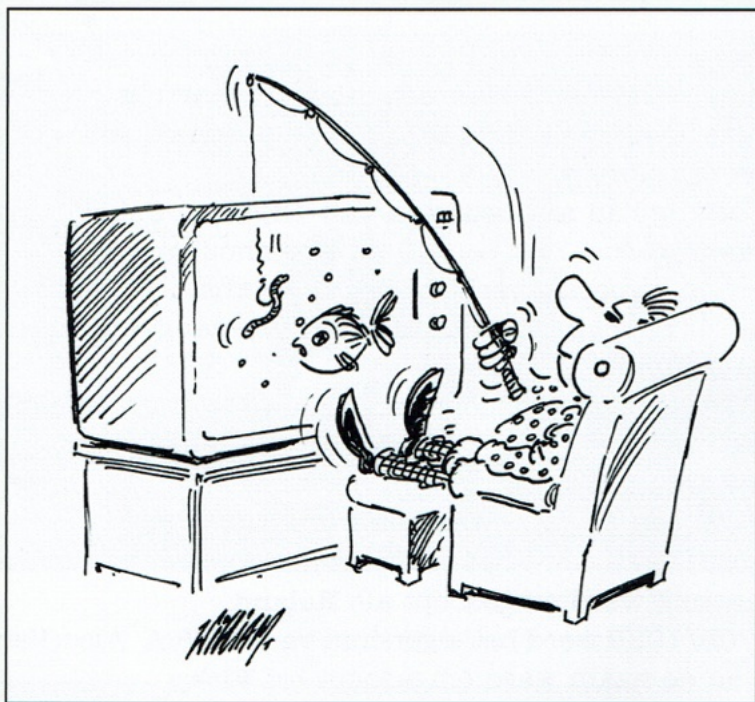
Op 26/04/1991 werd het als vissersvaartuig geschrapt uit onze vloot.

Het vaartuig werd door het stadsbestuur Knokke-Heist verworven als museumstuk en na restauratie prijkt het nu op de binnenkoer van het Sincfala museum te Heist

(Gegevens uit het boek Oostendse kustvissersvaartuigen na wereldoorlog 1940-1945 door André Barbaix en Eddy Ene-man uitgave Noordzeeaquarium Oostende)

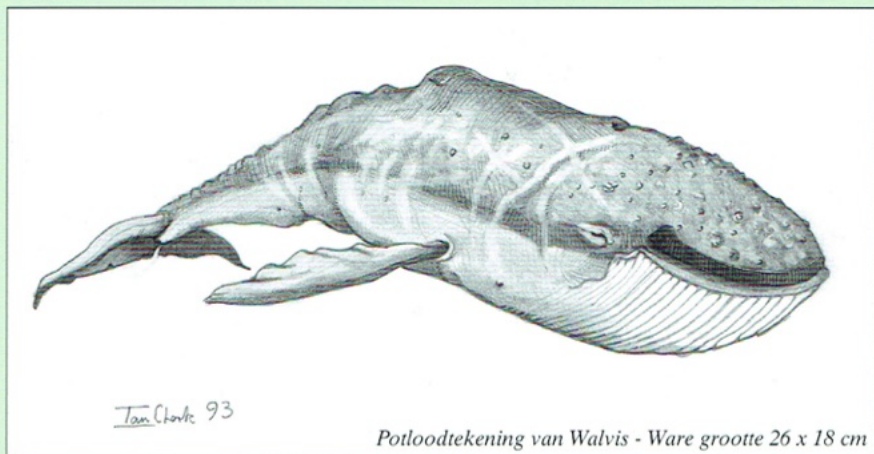
Ons bestuurlid, Jean Jacobsen, doet verdere opzoeken naar schepen die als museum fungeren.

Vervolg daarvan regelmatig in onze komende tijdschriften.

Naar een stopzetting van de walvisvangst ?

Roger Jansoone

Potloodtekening van Walvis - Ware grootte 26 x 18 cm

Vanuit een Aquariumvereniging zien wij niet zo direct een walvis in een aquarium terechtkomen, doch, meer in het algemeen, hebben wij dan toch ook steeds belangstelling gehad voor de grotere kanjers in de zee fauna. Wij weten allen sedert vele jaren dat de walvis een bedreigde diersoort is en dat het overigens uiterst moeilijk is om de walvisvangst zodanig te beperken dat er nog enige hoop is tot het veilig stellen van de overlevingskansen van deze volumineuze zeebewoner. Er zijn immers hardnekkige walvisjagers, met Japan als koploper, die met alle mogelijke (soms slinkse) middelen ieder jaar opnieuw de vangquota hoger willen stellen dan volgens de biologen aanvaardbaar kan zijn ... en die daar ieder jaar opnieuw ten volle in slagen.

Er schijnt daarin nu wel enige verandering in te komen, en dan wel vanuit een nogal onverwachte hoek. Uit een werkdokument van de Internationale Commissie voor de Walvisvangst (die in juni 2009 bijeengekomen is op Madeira) blijkt dat sedert een aantal jaren toxisch walvisvlees verbruikt wordt in Japan, en meer bepaald door schoolkinderen bij de dagelijkse maaltijd op

school, ... terwijl dit nochtans terdege bekend is bij de Japanse overheid. Die schandalige toestand is aan het licht gekomen op grond van een wetenschappelijke studie van het Japans Instituut voor Onderzoek van de Walvisbestanden (dus uit onverdachte bron) dat tot het besluit komt dat de PCB-concentratie in het vlees van gevangen dwergwalvissen sedert 2002 bestendig de in Japan geldende tolerantiegrenzen overschrijdt. Wat niet wegneemt dat sedert 2005 een officiële actie wordt gevoerd waarbij walvisvlees als “Gezondheidskost” verdeeld wordt in scholen en ziekenhuizen! Zo werd in het begin van 2008 zo maar liefst tien ton walvisvlees geleverd aan 254 scholen in Yokohama, zo blijkt uit een mededeling van de organisaties “Ocean Care” en “Pro Wildlife” in hun rapport “Toxic Menu”, waarbij walvissen en dolfijnen worden omschreven als “zwemmende gifcocktails”! Het is inderdaad zo, dat heel wat van die dieren vol zitten met PCB's, kwik en DDT.

Terwijl Japan tot dusver niets van zich heeft laten horen, zijn er intussen toch reeds bezorgde reacties vanuit andere walvisjagende visserijlanden, waarbij de overheid van de Färoar-eilanden zelfs is overgegaan tot een volledig consumptie-verbod. Het ziet er dus naar uit dat dit het begin kan inluiden van de stopzetting van de walvisvangst of dan toch het invoeren van zeer beperkte vangquota. Het is wel buitengewoon triestig dat dit slechts op die manier kan gebeuren! Hoeveel mensenlevens zijn er intussen reeds ernstig in gevaar gebracht? Hoeveel blijvende letsels en aandoeningen zijn er intussen veroorzaakt? En dit omwille van de zo geprezen walvis-steak en walvis-sushi ...

In ieder geval blijkt er nu geen enkele reden nog te kunnen worden ingeroepen om de walvisvangst te bestendigen. Wij zijn benieuwd of het gezond verstand nu eindelijk de bovenhand zal halen, zij het dan een “gezond verstand” van bedenkelijk allooi en zeker niet het gezond verstand dat wij normaliter voor ogen hebben ...

Groepsfoto tijdens de receptie op 6 september van de kunstenaars die hun werken, beertelings tentoonstelden in de bovenzaal van het Aquarium. Van links naar rechts: Jean Jacobsen - bestuurslid, Roger Fockedeij, Guy Van Iseghem, Jacqueline Vanithuyne - mede-organisator, Raymond Teelaert, Nan's Idee=Hardy, Andr ee Seyffers, Jenny Jaspard, Paul Quaghebeur, Pierre Mees, Robert Coelus - voorzitter, Eddy Eneman.

(Arthur Bow  ontbreekt omdat hij zich wel kandidaat stelde om mee te doen, maar dit niet kon omdat hij onverhoeds voor zijn werk naar het buitenland moest.)

WINDENERGIE OP DE NOORDZEE

1. HET THANET OFFSHORE WIND PROJECT

Tijdens een zeilovertocht op vrijdag 11 september van Oostende naar Londen met het Oostendse bekende jacht 'TOMIDI' werden de opvarenden in de nacht verrast door het opdoemen van reuze-funderingspalen voor de kust van Ramsgate. De Britse coastgards waarschuwde hen echter dat ze een gevaarlijke koers voeren. Op de aan boord zijnde zeekaarten stond daarover niets vermeld en ook scheen die aanbouw niet bebakend noch verlicht te zijn.

Op 11 kilometer van de kust voor Ramsgate en wat ten oosten van Margate bouwen de Engelsen hun grootste windmolenpark dat 35 km² beslaat. Het park zal bestaan uit 100 Vestas V 90 windturbines met een totale capaciteit van 300 megawatt.

Windmolensokkels voor de kust van Ramsgate - Foto Koenraad Coelus 13/09/09

Tegen 2011 moet dit park volledig operationeel zijn en nu zijn er al vele funderingspalen of windmolensokkels geplaatst.

De windmolens zullen in rijen staan elk op 500 meter van elkaar en de rijen op 800 meter van elkaar.

Het geheel wordt verwezenlijkt door de Zweedse maatschappij Vattenfall in samenwerking met Engelse maatschappijen. Tijdens de terugkeer van de Tomidi op zondag 13 september werden bij daglicht foto's genomen van de windmolensokkels. Wie met de ferry van Oostende naar Ramsgate reist, zal die windmolens waarschijnlijk goed zien.

*Engelse windmolensokkel van wat naderbij.
Foto genomen door Koenraad Coelus aan boord van het
jacht Tomidi - 13/09/09*

2. WINDMOLENPARKEN IN DE BELGISCHE ZEE

1. Thortonbank - 60 turbines - onderneming C-Power 27 km uit de kust.
2. Bank zonder naam - 36 turbines - onderneming Eldopasco - 35 km uit de kust

3. Belwind - 66 turbines - onderneming Belwind van het Nederlandse Ecocern

Jaarlijks voorziene productie van de drie windenergieparken 2935 Gwh of het verbruik van $\pm$ 800.000 gezinnen. Maar die 162 molentjes staan er nog niet...

3. Funderingspalen voor de windmolens

Op de vroegere Cockerilwerf te Hoboken construeert het staalbedrijf Smulders Groep van Nederland de funderingspalen voor de windparken IJmuiden (NL) en Belwind (België). Ook te Zeebrugge worden funderingspalen gebouwd.

Cockerilwerf Hoboken - Foto S.D. en R. C. 04/10/09

4. Geruchten doen de ronde dat C-Power afziet van nog verder betonnen sokkels te bouwen op de Oosteroever te Oostende en nu zou kiezen voor funderingspalen???

IN MEMORIAM RENE VANDECASTEELE

De schipper van de O.29 "Broodwinner", opleidingsvaartuig voor het maritiem onderwijs, overleed op dinsdag 22 september 2009. Een langdurige sluipende ziekte had hem gevelde en hield hem bijna drie jaar thuis aan zijn bed gekluisterd. De liefdevolle dagelijkse zorgen van zijn vrouw en het team van verpleging hielpen hem zijn ziek zijn manmoedig te dragen zodat hij ook nog in zijn laatste dagen kon glimlachen en de hand drukken van familie en vrienden die op bezoek kwamen.

Tijdens de rouwdienst op zaterdag 26 september 2009 in de hoofdkerk H.H. Petrus en Paulus te Oostende nam de talrijke aanwezige vissersgemeenschap afscheid van René.

Aalmoezenier, Dirk Demaeght, schetste in zijn homilie het levensverhaal van René.

Dit verhaal staat ook te lezen in het boek "Visserij was de bron", geschreven door Eddy Serie en uitgegeven door de vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende vzw. René en Eddy, beiden visser en schipper, waren vrienden van in hun jeugd en wisten natuurlijk veel van elkaar af.

1994 - Aan boord van O.29 - René geeft les zeevaartreglement aan Ibisknaperen - Foto R. Coelus

René was tevens ondervoorzitter van onze Vriendenkring en dat sinds de stichting in 1990 en samen met zijn echtgenote, Vivane Blonrock waren het de vurige propagandisten voor de vereniging en waren ze ook altijd aanwezig op de vergaderingen en andere activiteiten..

Persoonlijk heb ik René leren kennen in 1989 toen hij schipper werd van de O.29. Vele keren ben ik mee geweest op zee aan boord van O.29 met René als schipper en dat tijdens de praktijkstages van de Ibisknepen.

Gaandeweg heb ik hem leren kennen als een zeer ervaren zee-man, sociaal en joviaal in de omgang, gedreven voor zijn vak, op de hoogte van alles wat in de visserij reilde en zeilde, respectvol voor het leven, een zeer goede leermeester voor de jonge vissers in opleiding (hoewel hij geen pedagogie gestudeerd had), erg begaan met de veiligheid aan boord en gesteld op discipline in het werk. Hij hield van een propere zee en ergerde zich fel aan het zwerfvuil op zee. Hij was begaan met het lot van de door olie besmeurde zeevogels en zette zich in voor het vogelasiel. Hij was tegenstander van de zandwinners die de zeebodem afkavelen en aldus de bakermat van de zeefauna en -flora totaal vernietigen. Van voor onze vereniging bestond was hij al de belangloze leverancier van levende visjes voor het Aquarium op de Visserskaai te Oostende. Vele jaren ook heeft hij met O.29 vers zeewater in jerrycans meegebracht voor het Aquarium toen het niet mogelijk was vers zeewater uit het visserdok te pompen omdat er teveel pollutie was.

Dat hij een gewaardeerde man was blijkt ook uit de persartikels en foto's die bij zijn overlijden verschenen in het Nieuwsblad, de Zeewacht en het Visserijblad enz.

Voor onze vereniging betekent René een groot en onvervangbaar verlies.

Vol bewondering voor de jaren kommervolle zorg door zijn vrouw en familieleden mag ik namens het Bestuur en de leden van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende het diep medeleven aanbieden bij het heengaan van René

Robert Coelus, voorzitter

Te koop:

Schilderij van zeilschip met de zeilen in metalen plaatjes.

Afmetingen: 116 x 113 cm

zich wenden bij Rotsaert Robert

Leeuwerikenstraat 190 - 8400 Oostende - tel. 059 50 46 54

Aanvoer van zeebiologisch materiaal en andere van 01/07/2009 tot en met 30/09/2009.

1/07/09	0.62	visvoer
2/07/09	0.152	1 zeenaald, 5 scholletjes, 5 tong
3/07/09	0.116	visvoer
19/07/09	0.152	1 zeenaald
21/07/09	0.152	5 scholletjes, 3 pitvissen, 1 kleine pieterman, 1 zeedonderpad
27/07/09	0.62	1 langoest
4/08/09	0.152	1 zeekat, 1 griet, 1 pitvis, 1 kleine pieterman, 1 hondshaai, 1 zeenaald, 1 zandhaai
5/08/09	0.152	1 heremietkreeft, 3 hondshaai, 1 noordzeekrab
15/08/09	0.62	visvoer
15/08/09	0.152	visvoer
24/08/09	0.152	visvoer
3/09/09	0.152	visvoer
27/09/09	0.82	1 ruige rog, 1 keilrog

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT ALLE REDERS,
SCHIPPERS, BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN
ONBAATZUCHTIGE INZET VOOR HET NOORDZEE-AQUARIUM**

**Orde van
d'Oostendsche gernoaze
presenteert het**

grote

Gernoasbal

met optredens van

hangar 1
(stapelhuisstraat 3
8400 Oostende)

20 / 11 / 2009
20.00 uur

INKOM: 7 EURO

Voor meer informatie: geoffreystafford@telenet.be
Afbeelding afkomstig van <http://www.deromeos.be> - niet op de openbare weg gooien.

Lijst steunende leden 2009

Allemand Fernand
Allemeersch guido
Ampe-Vandale
Andriessen Karel
Anseeuw Michel
Barbaix Rachel
Belpaeme Blanche
Berard-Mouque J.
Beyen Marc
Bienfet Ronald
Billiet Kurt
Billiouw Hendrik
Bogaert Marie-Rose
Borny Rolande
Bossaert Jurgen
Boulangier Hendrik
Boumans Anne-Marie
Callewaert-Seys Hilda
Carly Ronald
Carton Céline
Catteceur Kris/Jenny
Cattoor Johan
Caullet-Focke
Claessens- Versluys H.
Claeys Niki
Cobras bvba
Coelus Koenraad
Coelus Robert
Coenye Eddy
Constandt Georges
Cordemans Louis
Cordier Maria
Danneels Guido
De Brauwer-Rau
De Bruycker N.-Pieters R.
De Donder F-Goetbaels R.
De Groot Theophiel
De Mey Jef
De Rycker Clothilde
De Vos Bjorn
De Vriendt Wouter
De Wever-Vanlommel
Declerck Francine
Deliere Christiane
Demaré Wim
Demeere Henri
Dedeyn Fernand
Derycke Daniël
Devriendt François
Dewaele Marcel
D'Hoogbe Willy
Dierckens Bernard
Dirickx Kamiel
Dufait Roland
Dumoulin M.R.
Eerebout Edgard
François Glibert
Gallant Roger
Garsbeeke-Debleecker
German Gwendoline
Geryl André
Ghevaert Christiane
Ghys-Lenaers Marceline
Goderis Roger
Goemaere Elisabeth
Goorens Marie-Louise
Goormachtig-Peel
Gosens-Van Der Velden
Hardy Schaladrijn
Heirwegh Eddy-Bastini
Helsen Ludo
Helsen Yolande
Helsen-Vercammen
Herman Gilbert
Hollevoet-Marc
Hubert Georges
Hubrechtsen-Cattoor
Jacobsen Jean
Jansoone R.J.A.
Jooris Roger
Kerger Stefaan
Ketels Marc
Kiekens Willy
Knöble Heidi
Labbeke Martine
Lachat Freddy
Lambert Geert
Lambrecht Lucien
Langenaekens-Geryl
Lanoye Monique
Leemans Herman
Lievens William
Lischetzi Pierre
Louagie Luk

Lowyck Jan
 Luca Del Monte
 Mahieu Marie Christine
 Mees Pierre
 Michielsens Karel
 Mille Henri
 Moyaert-Belpaeme L.
 Natural Art
 Panesi Freddy
 Philips Freddy
 Photo Tropic (Broux Yvan)
 Pickery Roger
 Pillu Raymond
 Plaetevoet Raymond
 Porta Rosette
 Pottiers-Herckens P en A
 Prinzie Valère
 Remaut Germain
 Remaut Jeannette
 Sanders Laura
 Serie Edmond
 Severijns Natalis
 Severy Ronny
 S'Jongers Jean-Jacques
 Slabbinck Bart
 Slabbinck Patricia
 Sleuyter-Smessaert
 Smissaert Emiel
 Sobry Ghislaine
 Soetaert-Versluys
 Spaan Hugo
 Swinnen Frank
 Thyssen Bernadette
 Ulin Georges
 Van Acker André
 Van Assche Mia
 Van Broekhoven Marc
 Van Coillie Georges
 Van De Wynckel G.
 Van Der Cruyssen Gabriël
 Van Elslander Manfred
 Van Hove Yasmina
 Van Ossel Jeannine
 Van Vooren Rita
 Vanbillemont Prosper
 Vandamme Gerard
 Vande Castele Louis
 Vandecasteele Jean

Vandekerckhove Marc
 Vanden Berghe Robert
 Vandenberghe Roger
 Vandendriessche Gilbert
 Vandendriessche Patrick
 Vanbassel-Devulder
 Vanbee Roger
 Vanhoeck Leopold
 Vanbove-Deneve J-M
 Vanbyfte Laurent
 Vanmassenhove Roger
 Vansteene Urbain
 Vansuyt Ronald
 Vantorre Amedé
 Vanwallegem René
 Verbeke Frans
 Verburgh André
 Verduyve Oscar
 Verkempynck Jean-Pierre
 Vermandel Patrick
 Verminck Danny
 Verstraete Dirk
 Vilain Omer
 VLAM
 Vyncke Wilfried
 Vyvey Jean
 Walraeve-Baeteman
 Weerbrouck Daniël
 Westerlinck René
 Willems Marina
 Willems Roger
 Wilmet Eddy
 Witdoeck Flory
 Wynsberghe-Barbaix
 Zeebrugse Sportvissers
 Zeegenootschap-Vuurtoren
 Zonnekein-Laplasse

Deze lijst vermeldt de leden die
 12,50 euro en meer als lidgeld
 betaalden. Hun belangrijke
 steun verruimt de werking van
 de vereniging. Een zeer harte-
 lijke dank.

De lijst werd voorlopig afge-
 sloten op 1 oktober 2009. Er
 kunnen er nog bijkomen.

ONS GAZETJE

1. Op 8 juni overleed plotseling thuis te Leffinge medelid Jaak Vandecasteele. Jaak werd geboren op 25 juni 1944. Hij stamde uit een kroostrijk vissersgezin, twee meisjes en zes jongens waarvan er vier visser werden en waarvan de vader Emiel op zee is gebleven in 1955 tijdens een storm op de Schotse kust. Jaak die visser werd en later in de horecasector bedrijvig was, was ook broer van René, de schipper van O.29. De uitvaartdienst voor Jaak was op 15 juni in het rouwcentrum Middenkust en hij werd begraven te Stene-dorp. Aan zijn achtbare familieleden onze innige deelneming in hun rouw.
2. Tijdens de zomermaanden juli en augustus hebben telkens per maand twee jobstudenten gewerkt aan de balie van het Aquarium om bezoekers te ontvangen zodanig dat het vaste personeel ook wat van verlof kon genieten.
3. Gezien we nog weinig belangstelling hebben voor een daguitstap met bus werd geen najaarsreisje uitgestippeld. Wie iets weet dat velen kan interesseren laat het eens weten.
4. De uitgave van het boek over de middenslagvisserijsschepen van Oostende zal maar kunnen gebeuren in volgend voorjaar. Er komen nog dagelijks nieuwe(oude) foto's ergens van onder het stof en gegevens bij die moeten op hun juistheid in archieven gecontroleerd worden. Eddy Eneman en Louis Vande Casteele hebben de handen vol. Tevens werd door de vereniging een nieuwe computer aangekocht voor deze verwezenlijking.
5. Medelid Geoffry Stafford die dikwijls biomateriaal aanbracht voor het Aquarium stelt zich als kandidaat Prins Carnaval 2010. We wensen hem alle succes toe en wie hem wil steunen kijkt ook eens naar zijn website www.koksje.be
6. Volgend jaar bestaat onze Vriendenkring "twintig" jaar. Zullen we dat vieren?
7. De foto van de schelp op de voorpagina stelt een links gewonden noordhoren voor (*neptunea contraria*)
Dit schelpdier komt voor aan de Spaanse kust. Gewone noordhorens en wulken zijn normaal rechts gewonden. Zeer zeldzaam is een links gewonden wulk.